

SENTÈNCIA

En nom del Poble Andorrà.-

A la vila d'Andorra la Vella, a 15 de maig de 2008

Reunida la Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra, sota la presidència del M.I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN, i els magistrats M.I. Sr. Joan Manel ABRIL CAMPOY i M.I. Sra. Eulàlia AMAT LLARI, ha adoptat la resolució següent:

ANTECEDENTS DE FET

I.- El Sr. J.T.A. en la seva qualitat d'Administrador únic de la fallida d'I.D. i dels Srs. F.Y.T. i M.A. va presentar davant de l'Hble. Batllia, demanda a tramitar pel procediment ordinari contra els Srs. G.M.G., F.R. i J.F.M., en reclamació de quantitat, en concepte d'indemnització a títol de responsabilitat civil.

II.- Els Srs. G.M.G. i J.F.M. es varen oposar a les pretensions de la part actora, contestant que la responsabilitat civil ex delictu no compren cap altra responsabilitat més que la derivada del fet delictiu i únicament és exigible directament als que hi han participat; que el propi Tribunal Penal ja ha deixat entendre que no és pas l'actuació dels penals condemnats la que provoca la fallida, ans el contrari, si marxaren i es muntaren una nova empresa és perquè el Sr. T. no els pagava.

III.- El Sr. F.R. també es va oposar a la demanda de l'agent per els mateixos arguments que als altres defenents.

IV.- Per sentència de data 10 de juliol del 2007 l'Hble. Tribunal de Batlles va desestimar la demanda del Sr. J.T.A. en la seva qualitat d'Administrador únic de la fallida d'I.D. i dels Srs. F.Y.T. i M.A. contra els Srs.

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

G.M.G., J.F.M. i F.R., fent imposició a la part actora de les costes judicials.

V.- Contra aquesta resolució el Sr. J.T.A. en la seva qualitat d'Administrador únic de la fallida d'I.D. i dels Srs. F.Y.T. i M.A. ha interposat recurs d'apel·lació.

Ha actuat com a magistrat ponent el M.I. Sr. Jean Louis VUILLEMIN.

FONAMENTS DE DRET

I.- La part que recorre manifesta: que ha quedat abastament acreditat els fets danyós causats pels codefenents; que l'acció dels condemnats penalment i avui condemnats civilment ha estat una acció combinada i organitzada, essent necessària dita combinació per causar els perjudicis dels que es demana reparació; que els elements d'autes acrediten l'influència negativa en el desenvolupament de la societat I. 2000 que estava passant per dificultats financeres que haguessin pogut ser resoltes si no haguessin intervingut el fets el seu dia enjudiciats penalment, així com la constitució d'una societat creada pels codefenents i directament competidora de la societat I. 2000; que es aquesta situació la que va precipitar la fallida del grup I.D.; que el jutge no pot descartar les conclusions dels peritatges que han establert que en la causació de la fallida hi ha participat el frau informàtic; que queda acreditada la viabilitat de I. 2000 tot i trobar-se en situació d'arranjament judicial, motiu pel qual no es va declarar directament la fallida, sinó l'estat de cessació de pagament; que per tant és evident que si no haguessin succeït els fets penalment enjudiciats i pels quals resultaren condemnats els Srs. M., R. i F., el Tribunal de Batlles no s'hagués vist obligat al febrer de 1994 de convertir el procediment de suspensió de pagaments en el de fallida; que per tots aquests motius s'ha de condemnar solidàriament els codefenents a fer front al pagament resultant: del perjudici de la massa de creditors constituït pel passiu de la fallida (1.077.874,72 €), del perjudici empresarial dels accionistes (d'entre 5.192.744,58 €), del perjudici personal, d'ordre material, professional i moral ocasionats als consorts T.-A. (pèrdua de salari 234.000 €, subhasta de la vivenda familiar 402.678,11 €, pagament de lloguers d'entre abril

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

de 1996 i juny de 2000 311.853,64 €, vehicles subhastats 13.222,27 €); subsidiàriament, del perjudici per al grup d'empreses I. 2000 (305.614,65 €), del perjudici per les persones físiques Srs. T. i A. (Xalet del Sr. T. 380.358,68 €, pèrdua d'ingressos entre març 1994 i desembre de 1998 102.943,72 €, despeses en concepte de llogues 53.152,58 €), perjudici per la massa de creditors valorat en el total de 1.077.874,72 € que el perit computa de la següent manera: 17.600.000 ptes són responsabilitat econòmica de l'empresa i 972.096,59 € degut al frau informàtic, més els interessos legals corresponents.

II.- És pacífic que l'1 d'octubre de 1984, els Srs. L.M.A., M.A.F., J.C.E. i F.Y.T., varen constituir la societat I. 2000, propietària dels negocis D. i I., amb per objecte la compravenda de material d'oficina i informàtica, la confecció de programes informàtics així com el muntatge comptable; que el dia 15 de març de 1991, el Sr. L.M.A. va cedir les seves accions a la Sra. M.A.F.; que el dia 19 de juny de 1992, fou inscrita la societat A. SL, tenint per objecte l'estudi, assessorament, organització i seguiment de control de gestió, confecció de programes informàtics, així com la comercialització dels materials informàtics per a la realització de dits treballs, amb els socis següents: Sr. V.N.Z., Sr. G.M.G., Sra. M.J.P., Sr. J.F.M., Sr. F.R.; que alguns dels socis de la societat A. SL havien treballat pel compte de la societat I. 2000, més concretament: el Sr. G.M.G. fou cap tècnic fins el dia 26 de maig de 1992, la Sra. M.J.P., secretària de direcció fins el maig de 1993, el Sr. J.F.M. cap tècnic de la micro i després de D. fins l'abril de 1993, el Sr. F.R. adjunt directe del Sr. M. fins l'agost de 1992; que el dia 30 de novembre de 1992, a petició del Sr. F.T. actuant en qualitat de director gerent de la societat I. 2000, es va declarar la cessació de pagaments de l'esmentada societat i del Sr. F.T., i acordar l'obertura del procediment d'arranjament judicial amb autorització de la continuació de l'explotació dels negocis I. i D.; que per Aute de data 4 de desembre del 1992, es va declarar igualment la cessació de pagament de la Sra. M.A.F., i acordar l'obertura del procediment d'arranjament judicial; que el dia 23 de febrer de 1994 es va acordar transformar el procediment d'arranjament judicial de la societat I. 2000 i dels Sr. F.T. i M.A.F. en fallida; que el dia 30 de març de 1994, el Sr. F.T. va formular una querella criminal contra els Srs. C.G.,

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

G.M.G., M.J.P., J.F.M. i F.R., per delictes informàtics; que a resulta d'aquesta denúncia el M.I. Tribunal de Corts, per sentència de data 27 de març del 2001, va condemnar el Sr. F.R. com a responsable penalment en concepte d'autor del delicte d'alteració i destrucció de dades o programes d'un sistema informàtic de l'article 267 del Codi Penal, del delicte de còpia indeguda de dades o programes d'un sistema informàtic aprofitant-se del seu càrrec, de l'article 269 del codi Penal, els Srs. F.R. i G.M. com a responsables penalment en concepte d'autors d'un delicte d'utilització o reproducció indeguda de dades o programes d'un sistema informàtic de l'article 268 del Codi Penal, el Sr. G.M.G. com a responsable penalment en el concepte d'autor d'un delicte d'us de dades o programes informàtics obtinguts indegudament de l'article 270 del Codi Penal, el Sr. J.F.M. com a responsable penalment en el concepte d'encobridor dels delictes dels articles 268 i 270 del Codi Penal, sense la concurrència de circumstàncies modificatives de la responsabilitat penal, a penes de presó condicional, i en concepte de responsabilitat civil, va condemnar solidàriament els Srs. F.R., G.M.G. i J.F.M. a indemnitzar el Sr. F.T. i la societat I. 2000 en la suma de 30.000.000 ptes, més 1 pta. en concepte de perjudici moral; que per sentència de data 9 de maig del 2002 aquest Tribunal Superior, Sala penal, va desestimar tots els recursos de l'acusació particular del Sr. F.T. i de la societat I. 2000, així com els dels processats F.R.V., G.M.G. i J.F.M., referits als fets, a la seva tipificació, a la participació en ells dels processats i a les penes imposades en la sentència impugnada que es confirma íntegrament excepte en el pronunciament relatiu a la responsabilitat civil, i va estimar el recurs de la defensa dels processats G.M.G. i J.F.M. amb efecte extensiu al processat F.R.V. en l'extrem relatiu a la responsabilitat civil, al qual únic extrem es revoca la sentència per excloure aquest pronunciament de la condemna.

III.- La problemàtica que s'ha de resoldre és la de determinar si els delictes imputats als Srs. G.M.G., F.R. i J.F.M. i pels quals els mateixos han estat condemnats per les jurisdiccions penals, han ocasionat la fallida de la societat I. 2000 i dels Srs. F.T. i M.A. o han participat a l'origen d'aquesta fallida. Tractant-se d'una responsabilitat extracontractual i doncs ex delictu regulada en dret andorrà per la Lex Aquilia, la part demandant ha de provar l'existència d'un nexa causal

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

entre els fets penalment establerts imputats als defenents, i els perjudicis derivats de la fallida de la societat I. 2000 i dels Srs. F.T. i M.A.. Cadascun dels condemnats és responsable només de les conseqüències civils dels seus propis delictes, no obstant això, és cert que a més, la convergència de totes les conseqüències civils derivades de cadascun dels delictes comesos pot haver generat un perjudici genèric distint de cada perjudici directament derivat de cada delictes imputat als condemnats, establint així una responsabilitat solidaria al respecte.

IV.- De la sentència del M.I. Tribunal de Corts se'n desprèn que: I) el Sr. F.R. fou condemnat, 1) com autor del delictes d'alteració i destrucció de dades o programes d'un sistema informàtic per haver el mateix realitzat personalment el fet punible el dia 4 d'agost de 1992 a l'haver introduït, alguns dies abans de marxar d'I. 2000 i 5 segons després d'haver copiat diferents disquets, en el programa IF 0005 de l'ordinador d'I. 2000 un ordre incondicional de destrucció dels fitxers de missatges indispensables per al bon funcionament de l'ordinador i que va perjudicar greument l'activitat de l'empresa, i 2) com autor del delictes de còpia indeguda de dades o programes d'un sistema informàtic aprofitant-se del seu càrrec, per haver copiat amb disquets i no amb cintes com es fa normalment, còpies de seguretat, aprofitant de la seva funció i càrrec en l'empresa I. 2000 i sense l'autorització del responsable d'aquesta darrera que era el seu empleador i propietari de dits programes objecte de les biblioteques d'I. 2000 així com altres programes informàtics propietat d'I. 2000 copiats dels ordinadors de diversos clients, per després introduir-los en l'ordinador d'A. que havia recuperat aquests clients que foren a l'inici clients d'I. 2000 ; II) els Srs. F.R. i els Srs. G.M.G. foren condemnats pel delictes d'utilització o reproducció indeguda de dades o programes d'un sistema informàtic per haver, el primer: fet còpies de programes i manipulat arxius d'I. 2000 amb la finalitat de disposar dels programes font i objecte d'aquesta darrera empresa i utilitzar-les a la societat A. de la qual clients havien estat al Principi clients d'I. 2000 i sense l'autorització o el consentiment explícit o tàcit del titular o propietari dels programes que era el Sr. T. i I. 2000, el segon per haver utilitzat sense autorització els programes (S.-I.) i biblioteca (G.S.) d'I. 2000 per crear el programa T. i també, per haver introduït en l'ordinador de l'empresa T. la còpia

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

del programa de comptabilitat i gestió de l'empresa A. DEL PRINCIPAT mitjançant la manipulació acreditada necessària a adaptar-lo a mida; III) que el Sr. G.M.G. fou condemnat com autor del delictes d'ús de dades o programes informàtics obtinguts indegudament per haver utilitzat l'arxiu I. per fer el programa T. coneixent que aquest arxiu era propietat d'I. 2000 i amb objectiu de permetre a A. d'extreure còpies d'un programa d'un client i utilitzar-lo en una altra màquina que demostra l'ànim de lucre; IV) que el Sr. J.F.M. fou condemnat com encobridor per haver ajudat els Srs. R. i M. a aprofitar-se dels fets puix tenia coneixement d'aquests fets comesos a l'època on ell mateix treballava a I. 2000 fins a l'abril de 1993, i també orientava els clients vers A. de la qual era soci. Resulta de manera clara i evident, que tota la conducta delictuosa dels processats ha tingut per objecte, aprofitar-se del material informàtic de la societat I. 2000 (dades, programes, arxius i altres) per tal d'afavorir la societat A. que havien constituït. Que aquesta conducta hagi ocasionat un perjudici a I. 2000, això és incontrovertible, però pertoca a la part demandant establir que l'esmentada conducta dels Srs. R., M. i F. fou la causa sinó exclusiva, almenys essencial de la transformació del procediment d'arranjament judicial en fallida de la societat I. 2000; i la Sala penal no diu altra cosa en el XI Considerant de la seva resolució, quan manifesta : "que la primera dificultat és que no ha quedat establert en la causa en quina mesura els delictes informàtics dels processats han estat determinants per a que l'empresa I. 2000 hagués de posar fi a la seva activitat comercial i fos declarada en fallida.", deixant per aquesta raó imprejutjada la responsabilitat civil dels condemnats.

V.- El Sr. F.T. va sol·licitar, el dia 30 de novembre de 1992, la declaració de cessació de pagaments de la societat I. 2000 pels motius següents: entre els anys 1990 i 1991 s'havia agreujat la situació financera de la societat com a conseqüència d'uns deutes contrets per S. de 56.000.000 ptes que després d'un acord amistós desfavorable per I. 2000 s'havia reduït al 50% del valor cobrant solament 20.000.000 ptes; igualment la societat s'havia vist obligada a amortitzar una part de les seves pròpies accions després de que un dels socis es retirés de la societat comportant unes despeses d'uns 40.000.000 ptes; que en resum la societat I. 2000 tenia uns deutes exigibles de 185.000.000 ptes més altres 2.400.000 FF deguts a IBM, mentre que el seu actiu disponible era

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

gairebé nul no existint cap tresoreria que permetés fer front als pagaments exigibles i en particular als salaris del mes de novembre. Resulta doncs, que l'origen de la cessació de pagaments de la societat I. 2000 i del procediment d'arranjament judicial que en va derivar, rau exclusivament en dificultats financeres i particularment de tresoreria a conseqüència de deutes molts més importants que l'actiu disponible. S'ha de posar de relleu que: 1) el delictes d'alteració i destrucció de dades o programes d'un sistema informàtic pel qual el Sr. F.R. fou condemnat, es va produir el dia 4 d'agost de 1992; 2) que es tractava d'una alteració maliciosa dels programes per la introducció dolosa d'un "virus"; 3) que el virus fou descobert 3 mesos després i per tant, abans o al moment de la sol·licitació de cessació de pagaments, sense que el Sr. F.T. relacioni l'existència del virus amb totes les seves conseqüències a les dificultats financeres de l'empresa; 4) que en la seva carta al President de la Sala Penal del Tribunal Superior, de data 12 d'abril del 2001, l'Administrador Judicial de la fallida d'I. 2000, el Sr. J.T.A. afirma que la continuïtat de l'empresa I.D. era viable, i doncs això malgrat la introducció del virus que es va realitzar abans l'obertura del procediment d'arranjament judicial, ja que si les conseqüències de la introducció del referit virus pel Sr. F.R. havien estat fatals per l'empresa, aquesta no podia ésser considerada com viable després de la declaració de cessació de pagaments; 5) que l'Administrador precisa en la mateixa carta, que foren les circumstàncies que van passar en el període entre 1992 i 1994 que varen provocar la mort de l'empresa. De tots aquests elements se'n desprèn que al menys pel que fa al delictes d'alteració i destrucció de dades o programa informàtic per mitjà d'introducció dolosa d'un virus pel qual el Sr. F.R. fou condemnat, el mateix no ha originat la fallida de la societat I. 2000 per ésser dita societat encara viable després de la comissió dels fets delictius i de les seves conseqüències, encara que com ho posa de relleu el perit B.P.B., la introducció del virus no va gaire arranjar una situació de l'empresa ja critica des de més d'un any.

VI.- Respecte als altres delictes perpetrats pels defenents, tots tenen per finalitat la utilització o reproducció indeguda de dades, programes informàtics, fitxers o arxius d'I. 2000 a favor de la societat A. i es van produir entre 1992 i 1994. És evident que els referits delictes poden haver ocasionat un perjudici a la

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

societat I. 2000 que va veure part del seu patrimoni pillat per empleats seus, a favor d'una empresa competidora, però el que s'ha de determinar en el present litigi és si aquest perjudici va ésser la causa de la fallida d'I. 2000.

Consten en autes 3 peritatges que s'han d'examinar amb el principi de la sana critica. Resulta de l'informe del Sr. M.M.N. que: 1) pel que fa a la creació del programa T. equivalent al programa I. d'I. 2000 necessitant la utilització de programes (S.I.) de biblioteques d'I. 2000 (G.S.), el mateix no ha estat mai executat, com ja diu el perit de l'Hble. Batlle instructor en la pagina 17 del seu informe, i que la seva única utilització ha estat la seva compilació, és a dir que s'ha creat un instrument per fer una cosa, però mai s'ha fet servir el dit instrument per fer allò a que estava destinat; per tant, si hagués pogut existir un perjudici per I. 2000 si s'hagués utilitzat el programa T., el fet que aquest programa mai s'ha utilitzat en cap altra ordinador que no fos el de la seva creació (A.), no ha ocasionat cap dany a I. 2000; 2) l'actuació del Sr. M. que es va limitar a copiar un programa de T. de l'ordinador conjunt de T. i A. del Principat, a l'ordinador nou de T. no va presentar cap perjudici; 3) no consta en lloc que les còpies de varis programes a uns disquets realitzades pel Sr. F.R. hagin estat traspassades o instal·lades a cap ordinador, ja que s'ha comprovat que els programes que tenia l'ordinador d'A. no provenien de dites còpies, sinó de l'ordinador del DR T.. Per tant, I. 2000 no ha patit de cap perjudici a conseqüències de la creació de les referides còpies. D'aquest informe se'n desprèn que si els condemnats varen aprofitar-se de les dades i programes de la societat I. 2000 per tal de realitzar programes a favor d'A., en canvi no varen utilitzar dits programes i doncs no hi ha hagut cap perjudici concret per I. 2000.

En el seu informe, el Sr. T.B.C. estableix que les causes de la degradació de la societat I. 2000 que es va produir entre gener 1991 i octubre 1992, semblen ser degudes a: un deteriorament de les relacions amb IBM França, una negociació a la baixa del deute amb S., i una pèrdua de "know how" i prestigi, però afegeix que una empresa quina situació de solvència s'anava deteriorant ràpidament no podia suportar un problema afegit tal i com va ser el manifestat i jutjat en la causa penal i, endemés amb l'entrada d'un competidor directe per la constitució de la societat Planificació Assessorament i Consell SA en el mes de juliol del 1993 i per A. SL amb

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

implicacions de treballadors que havien format part de la plantilla de l'empresa I. 2000. Aquestes consideracions provoquen les conclusions següents: a- els fraus informàtics pels quals han estat condemnats els defenents no han ocasionat l'insolvència d'I. 2000 que ha donat lloc a la cessació de pagaments i al procediment d'arranjament judicial; b- si la causa penal va contribuir a accelerar un procés de deteriorament empresarial que va iniciar-se l'any 1991, es tracta d'una pèrdua de confiança que constitueix un perjudici indirecte i no directament relacionat als fets punibles comesos pels defenents; c- en el Principat, la competència es lliura, excepte que sigui deslleial, i per tant, I. 2000 no pot reprotxar als seus antics assalariats d'haver constituït una empresa directament competidora, si no existia entre les parts cap conveni de prohibició de competència. Ara bé, el perit considera igualment que la fallida d'I. 2000 va ésser deguda al frau informàtic dels Srs. M., R. i F. ja que l'activitat d'explotació baixa de 124 milions just abans de la suspensió de pagaments a 7,5 milions en el moment que l'administració judicial sol·licita convertir el procediment de cessació de pagaments en fallida, i conclou: "que una dramàtica baixada de la xifra de vendes en l'explotació del negoci té que tenir unes raons extra empresarials i més si es té en compte que la gestió estava tutelada per l'administració judicial, i l'únic fet extra empresarial que va succeir en aquest període de temps, va ser el que va motivar la querella criminal, per conseqüent, sense la concurrència del que anomenem circumstància extra empresarial, I. 2000 tenia únicament un problema de solvència que podria haver sigut resolt mitjançant una reestructuració dels costos fixos empresarials i la proposta d'un concordat". S'ha de posar de manifest que aquest anàlisi rau en 3 supòsits que són: d'una banda, que I. 2000 hagi absorbit en el curs de l'any 1992 l'impacte negatiu de baixada de vendes constatada entre 1990 i 1991, d'altra banda si la baixa de les vendes va perdurar després del procediment d'arranjament judicial, no pot ser per raons extra empresarials, i per fi, que l'única raó extra empresarial que va succeir fou la querella criminal. Aquestes conclusions no poden ésser valorades per ser massa imprecises i hipotètiques i per no relacionar el perjudici a cada delictes particular comès pels defenents. No estableix cap relació directa entre els fets delictuosos i la baixada de la xifra de vendes, sinó que suposa que, essent els mateixos els únics fets extra

empresarials, són ells que van provocar la fallida, aleshores que existeixen molts altres factors, com la negació de B.C. de continuar a finançar l'explotació d'I. 2000 i la nova orientació del mercat com ho examinarem a continuació.

El perit B.P.B. ha realitzat un informe molt complet i documentat. D'acord amb el perit F.B.C., posa de manifest que les dificultats financeres d'I. 2000 són essencialment degudes a un finançament inadequat del fort creixement de l'activitat de l'empresa i a una operació de cancel·lació de les operacions comercials amb S.. La reestructuració que es va operar, va provocar una disminució sensible d'un fons de maniobra, probablement ja insuficient, i una dependència financera externa exagerada en front B.C., i aquesta dependència es va persistir després de la cessació de pagament, malgrat l'obtenció de la suspensió de pagament i l'acord del concordat. En efecte, la continuació de l'activitat necessitava una tresoreria per tal de finançar les activitats ordinàries, i és B.C. que es va comprometre a assumir aquest paper, tot i essent el principal creditor. Segons el perit, si és cert que, malgrat tot, una vegada obtingut l'arranjament judicial, la perspectiva de la fallida s'allunyava, aquesta possibilitat no podia ésser totalment descartada si continuaven a subsistir condicions d'explotació sotmeses a la dependència d'un establiment de crèdit que quedava com a únic decisor de la supervivència de l'empresa. B.C. no va respectar el seu compromís d'assegurar el finançament adequat de les operacions ordinàries de l'empresa en el decurs de l'arranjament judicial derivat del concordat, atès que a l'inici de juliol de 1993 va refusar el pagament d'un xec emès a favor de la CASS. Per l'Administrador judicial aquesta decisió de B.C. va ésser a l'origen del canvi d'actitud dels proveïdors que havien acordats fins ara, unes condicions favorables de pagament a l'empresa i que exigien a partir d'aquesta data pagaments avançats. Com a conseqüència d'aquesta financiació inadequada, els costos financers es van augmentar i les vendes es van disminuir amb l'anul·lació de comandes deguda a la durada exagerada de les condicions de lliurament de les mercaderies. A més a més el mercat va esdevenir menys rendible en un entorn més competitiu i en conseqüència l'administració judicial va registrar uns elevats resultats negatius. En conseqüència, es desprèn clarament de tots aquests elements que la causa essencial de la fallida, resulta de l'actitud de B.C. que no va voler continuar a finançar una explotació que reclamés un nivell del seu risc cada

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

dia més elevat i de l'evolució del mercat. Respecte al frau informàtic el perit B.P.B. després d'haver examinat els comptes de l'empresa conclou que la darrera caiguda del moviment de vendes no es pot imputar al frau sinó a un canvi d'orientació del mercat i a l'incapacitat de l'empresa a reaccionar en front a les noves condicions imposades per la competència. Si és cert com ja s'ha dit més amunt, que la introducció del virus per part del Sr. R. no va gaire arranjar una situació ja crítica des de més d'un any, en canvi, el perjudici és molt difícil a avaluar i podria correspondre a les hores extraordinàries efectuades pels empleats d'I. 2000 per fer front durant un període de 4 mesos als problemes de funcionament de l'ordinador central a conseqüència de la introducció del virus, i al defecte d'atenció als clients provocat per les pertorbacions sofertes, però s'ha de tenir en compte que és clar que l'estat de cessació de pagaments existia abans del mes d'agost del 1992, data de la comissió del delictes. Per tant no es pot considerar el referit frau informàtic com la causa de la fallida, sinó com una causa secundària que ha afectat durant 4 mesos la situació de l'empresa. Encara que sigui una causa molt secundària, el frau informàtic imputat als defenents, no pot provocar la responsabilitat civil dels mateixos, atès que com ho posa clarament de manifest el perit, és probable que en absència del frau informàtic, la fallida malgrat tot s'hauria produït.

VII.- Per resumir, resulta de les proves que consten en autes, que llevat del delictes comès pel Sr. F.R. d'introducció d'un virus en el ordinador d'I. 2000, els altres delictes imputats als defenents no han ocasionat cap perjudici concret a I. 2000 en raó d'una manca d'utilització dels programes o dades copiats o obtinguts de manera indeguda; que pel fa a la introducció del virus, aquest delictes es produir abans de la petició de cessació de pagaments, i el Sr. F.T. no va invocar-lo com causa de la cessació de pagaments; que malgrat la comissió d'aquest delictes, l'administrador Judicial reconeix que l'empresa era viable amb un procediment d'arranjament judicial; que el perjudici causat pel referit delictes només es limita a les hores extraordinàries del personal d'I. 2000, durant 4 mesos per tal de resoldre els problemes de funcionament de l'ordinador deguts a la introducció del virus; que la causa essencial de la transformació del procediment d'arranjament judicial en fallida és l'actitud de B.C. que no ha volgut continuar finançant l'explotació, i de

TRIBUNAL SUPERIOR DE JUSTÍCIA
Sala Civil

l'evolució del mercat; que malgrat el frau informàtic, la fallida s'hagués malgrat tot produït. En conseqüència, no consta en autes la prova suficientment significativa de que la fallida de la societat I. 2000 hagi estat originada pel frau informàtic comès pels Srs. F.R., G.M.G. i J.F.M., sinó que al contrari, queda acreditat que la causa essencial de la dita fallida consisteix en l'actitud del principal creditor de l'empresa, B.C., que no va voler continuar finançant l'explotació de la mateixa, i en l'evolució del mercat junt amb un entorn més competitiu, ço que determina desestimar el present recurs d'apel·lació i confirmar la sentència impugnada.

VIII.- Atès la complexitat dels fets, i l'absència de mala fe per part del recurrent, no s'ha de fer especial imposició de costes de segona instància.

Vistos la legislació vigent i els Usos i Costums aplicables al present cas,

La Sala Civil del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

DECIDEIX

Desestimar el recurs del Sr. J.T.A. en la seva qualitat d'Administrador únic de la fallida d'I.D. i dels Srs. F.Y.T. i M.A.;

Confirmar la sentència de l'Hble. Tribunal de Batlles de data 10 de juliol del 2007 en totes les seves disposicions, sense fer especial imposició de costes de segona instància.

Així per aquesta nostra resolució, de la qual en serà tramés testimoni a l'Hble. President de la Batllia, per al seu coneixement i als efectes escaients, definitivament jutjant, ho pronunciem, manem i signem.-